

NASLOV PREJEMNIKA:

(poštnina plačana v gotovini)

Brezplačno

LETO V, št. 4 — februar 1977

dogovori

glasilo občinske konference SZDL Ljubljana — center

Prizidek dobiva podobo

Prizidek k osnovi šol »Prežihov Voranc« s telovadnico, kuhinjo in osmimi učilnicami, bo zgrajen s sredstvi iz prvega samoprispjevka. Prizidek že kaže končno podobo, saj je zastekljen, prostore pa zaradi mraza ogrevajo, da ta čas lahko nemoteno potekajo obrtniška dela. Na koncu bo tudi pročelje stare šole spremenjeno tako, da se bo skladal z novim delom.

Namenu bo izročen 15. maja, trajno označbo pa bo dobila šola na slavnosti, na kateri bodo tudi predstavniki jugoslovanskih osnovnih šol z 9. srečanja šol »Bratstvenosti«, katerega gostiteljica bo skupno s to šolo od 23. do 26. maja Ljubljana.

Foto ANDREJ SELAN

Aktivnost na področju obrti

Izkušnje Centra za zgled

Ni dvoma, kar je potrdila tudi letna seja republiškega odbora sindikata obrtnih delavcev Slovenije, 3. februarja v Ljubljani, da je njegovo enoletno delo dobilo največjo potrditev v akciji za uresničevanje ustavnih določil na vseh področjih samoupravljanja delavcev v obrtnih organizacijah združenega dela.

Akcija odbora je v celoti izhajala iz sklepov 8. kongresa slovenskih sindikatov v Celju, 4. kongresa sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Jugoslavije in drugih družbenih dokumentov.

Kaj ovira hitrejši razvoj samoupravnih odnosov?

Tako kot za vso republiko, velja v dobronamerni meri tudi za

Center, da je bilo doslej opravljenega veliko dela pri dograjevanju samoupravnih odnosov v združenem delu, vendar so marsikje opravili to nalogo bolj ali

manj formalno. Tako niso sprejeli konkretnih ukrepov za boljše samoupravno organiziranost, racionalnejše poslovanje, pridobivanje večjega dohodka z večjo delovno ustvarjalnostjo, stimulativnejše nagrajevanje po delu, povezovanje in še marsikaj, čeprav nam vsakodnevne izkušnje (kot potrošnikom in porabnikom obrtnih storitev) dovolj zgovorno pričajo, da so potrebe po obrtnih uslugah večje, kot ponudbe storitev.

Čeprav smo v Centru veliko storili za dobro organiziranost družbenega sektorja obrti, še zmeraj velja ugotovitev, da v nekaterih obrtnih delovnih organizacijah še niso začeli z načrtovanjem svojega razvoja. Tam, kjer razvoja niso pustili ob strani, pa se delavci niso uveljavili kot nosilci celovitega samoupravnega načrtovanja, torej kot nosilci oblikovanja svojih in splošnih pogojev dela v združenem delu, pre malo pa so napravili tudi za združevanje dela in sredstev z večjimi OZD.

To velja v največji meri za obrtne proizvodne organizacije, ki niso poskrbele za povezovanje z neposrednimi uporabniki obrtnih storitev v krajevnih skupnostih in prek svobodne menjave dela. Razvojne ambicije ovira marsikaj, od tehnokratskih odnosov posameznikov, predvsem vodilnih delavcev, prisotnost kolektivno-lastniške miselnosti do podjetniške zaprtosti ipd.

Na obrt letijo tudi neupravičene kritike!

Obrt, ki je čestokrat deležna tudi neupravičenih kritik, pesti

Nadaljevanje 2. strani

Med prvimi v Sloveniji imamo sindikate v krajevnih skupnostih

Reševanje problemov

Krajevne samouprave si ne moremo predstavljati brez organiziranih političnih sil, ki v KS, kot osnovni celici našega družbenega samoupravnega sistema nastopajo kot enotna fronta SZDL. V tej fronti, pa kot vemo, delavci in občani najprej ugotavljajo svoje skupne interese, ki jih je precej na različnih področjih, od komunalnih potreb do otroškega varstva, preskrbe, telesne kulture in množične rekreacije, skrbi za prijetno okolje ipd. Seveda v okviru krajevnih skupnosti delavci iz temeljnih in drugih organizacij združenega dela in občani skrbijo za zadovoljevanje skupnih potreb in v ta namen združujejo sredstva za uresničevanje planov KS.

Razveseljivo in spodbudno hkrati je dejstvo, da so se krajevne skupnosti v Centru med prvimi v Sloveniji organizirano povezale z osnovnimi sindikalnimi organizacijami iz temeljnih in drugih organizacij združenega dela. Spričo velikega števila osnovnih organizacij (kajih 570) pa vseh delegatov sindikalnih organizacij ni mogoče vključiti neposredno v krajevne konference SZDL. Zato so krajevne konference SZDL oblikovale poseben ključ za volitve delegacij osnovnih organizacij sindikata v konferenco SZDL v krajevnih skupnostih.

Potemtakem naj bi sveti delegatov osnovnih sindikalnih organizacij v vseh večjih krajevnih skupnostih, kakršne so v Centru, ustvarjalno sodelovali v delovanju krajevnih konferenc SZDL. Glavna naloga svetov bo, da bodo v okviru krajevnih skupnosti in krajevnih konferenc SZDL obravnavali in usklajevali stališča, pobude in predloge delegatov osnovnih organizacij sindikata, hkrati pa dajali smernice za delo delegacij v krajevnih konferencah SZDL. Tako bo možna neposredna povezava in vpliv osnovnih sindikalnih organizacij na razvojne načrte KS. Temeljne in druge organizacije združenega dela pa bodo z ustanovitvijo svetov delegatov osnovnih organizacij sindikata dobile možnost, da skupno s krajevnimi skupnostmi in krajevnimi konferencami SZDL, aktivno sodelujejo pri reševanju življenjskih problemov svojih delavcev v njihovi stovanjski soseski ali tam, kjer živijo.

I. V.

iz vsebine:

- Za čistejšo okolje str. 2
- Mladi v Stari Ljubljani str. 3
- Delo ZSMS str. 4—5
- Krajevne skupnosti str. 4—5
- Iz glasil OZD str. 6
- Šport — križanka str. 7

Slovenski dnevi v Črni gori

Pobrateni občini Bjelo Polje in naša občina Center uspešno poglobljata prijateljske odnose. Tokrat sta nas obiskala Ljubislav Miličević in Rade Knežević, prvi kot novinar radia Titograd in urednik literarnega glasila Odzivi in drugi kot profesor in član organizacijskega odbora Ratkovičevih večerov. Tokrat je beseda tekla o organiziranju letošnjega Ratkovičevega večera, posvečenega prvemu črnogorskemu romanopiscu in pesniku. Letošnji Jugoslovanski književni festival, kot ta večer tudi drugače imenujejo, bo potekal v okviru Dnevov Slovenije in bo namenjen sodobni slovenski književnosti s poudarkom na slovenski liriki. Na njem bodo sodelovali priznani književniki, ki bodo opisovali poti in uspehe sodobne slovenske pisane umetnosti in mladi pesniki s svojimi lastnimi stihii. Kot vsako leto bo tudi letošnji Ratkovičev večer 3. in 4. septembra. Redakcija Odzivov bo v kratkem času izdala antologijo sodobne slovenske književnosti, v gimnaziji Bjelo Polje pa že 43 slušateljev spoznava slovenski jezik. Samo ti dve dejstvi močno pričata, da pobratenje med obema občinama ni ostalo le na papirju ampak ima tudi vsebino, dogovori o nadaljnjem sodelovanju pri mladinskih delovnih akcijah pa nam to samo še potrjujejo.

Darinka Legat

Izkušnje iz centra za zgled

Nadaljevanje s 1. strani

obilje problemov, kar ugotavljamo tudi v Centru. Ne gre zgolj za neustrezno splošno politiko njenega razvoja, pri čemer mislimo zlasti na cene obrtnih storitev, poslovne prostore, najemnine itd., temveč tudi za delegatski sistem delovanja sindikalnih organizacij, saj slednje še vedno iščejo svoj »prostor pod soncem«, ali drugače povedano, pravo vsebino svojega delovanja.

V Centru, tako kot drugod po Sloveniji, pripisujejo velik pomen sodelovanju SZDL in sindikata pri organiziranju potrošnikov. Sindikat obrtnih delavcev je za dobro organiziranost potrošnikov v krajevnih skupnostih zelo zainteresiran, saj bodo skupnim dogovorom sledile konkretne akcije samoupravnega sporazumevanja med uporabniki in izvajalci obrtnih storitev v smislu 23. in 78. člena zakona o združenem delu. Tudi s strani naše občinske organizacije sindikata obrtnih delavcev je bil poudarjen širok interes za povezavo med potrošniki in izvajalci obrtnih storitev, in sicer ne samo v okviru občine, pač pa tudi v regiji. Akcije organiziranja potrošnikov so v polnem delu in bodo predvidoma končane do dogovorjenega roka. Vendar bo treba še več delovanja, da bodo na eni strani potrošniški sveti v krajevnih skupnostih in zbori KS v skupščinah občin, na drugi strani pa asociacije ali posamezne organizacije izvajalcev obrtnih storitev, začele čimprej z delom.

Morda za konec še to: na letni seji RO sindikata obrtnih delavcev Slovenije smo med drugim slišali, da sta bili doseženi v Sloveniji sklenjeni dve kolektivni pogodbi o delovnih razmerjih med gospodinjstvi in pomočnicami in podobnimi delavci in občanami, ki v svojih gospodinjstvih zaposlujejo druge osebe. Za zgled, kako je mogoče s kolektivno pogodbo urediti omenjena razmerja, so potrdile prve izkušnje občinskih sindikalnih organizacij Maribo in Centra. Tako je s kolektivnimi pogodbami urejen družbenoekonomski položaj 91 odstotka vseh delavcev v individualnem sektorju obrti, ki sodelujejo v delu sindikata obrtnih delavcev. RO tega sindikata pa zajema 95 odstotkov vseh delavcev, zaposlenih v individualnem obrtnem sektorju v republiki.

Prezreti ne kaže, da je sindikat po ustavi in 9. členu zakona o združenem delu pristojen za urejanje družbenoekonomskega položaja delavcev v individualnem sektorju obrti s kolektivno pogodbo. K temu ga zavezuje tudi družbeni dogovor o usklajevanju pravic in obveznosti delavcev, zaposlenih pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost s sredstvi v lastni občani ter pri drugih fizičnih in pravnih osebah. Zato bo RO storil vse, za dosledno uresničitev določil kolektivne pogodbe, predvsem za zagotavljanje delavčevih pravic, ki izhajajo iz dela, za obračunavanje njegovega osebnega dohodka po udeležbi pri ustvarjenem dohodku, za topli obrok med delom itd.

I. V.

DOGOVORI — glasilo občinske konference SZDL Ljubljana Center, Prešernova 26, p. p. 191 — Telefon: 312-634 in 315-784 — Izhaja štirinajstredno — Naklada: 16.000 izvodov

IZDAJATELJSKI SVET:

Vojko Novak (predsednik), Blaž Mateković, Viktor Damjan, Marjan Mayer, Franci Strle, Breda Pavlič, Lojze Cepuš, Karel Destovnik, Tatjana Pust, Artur Boroje, Mišo Javornik, Vladimir Jerman in Ivan Hafner

UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

Zvone Kržišnik (glavni urednik), Mišo Javornik (odgovorni urednik), Dragica Bošnjak, Artur Boroje, Matija Což, Bogdan Pogacnik, Milan Turel, Bogdan Fajon in Darinka Legat

Rokopisov in fotografij ne vračamo

Tisk: ČGP »Delo« TOZD Grafika, Likozarjeva 1

Izvršni svet občinske skupščine o zbiranju in trošenju posojila za ceste.

V Centru manj tranzitnega prometa

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Center je pretekli teden, na svoji redni seji, obravnaval med drugim tudi zaključno poročilo občinskega štaba za izvedbo javnega posojila za ceste v občini Center.

Štab je o svojem delu in poteku akcije redno poročal o čemer smo ob sami akciji ter ob zaključku, obveščali tudi bralce Dogovorov.

Zaključno poročilo kaže, da je bilo v občini Center vpisano posojilo v znesku 128.401.914 din kar pomeni, da je bila zastavljena obveznost prekoračena za 45.089,63 dinarja ali za 54,20 odstotka. Da je bila akcija v naši občini zares uspešna in odziv vpisnikov zelo dober priča tudi primerjalni podatek, saj navedeni znesek pomeni najvišjo prekoračitev v Sloveniji, po procentualnem prekoračenju vpisa pa petnajsto mesto. V Ljubljani je na-

ša občina tako po procentualnem kot absolutnem znesku na prvem mestu.

Podrobnejši podatki pa nam kažejo naslednjo sliko: delavci v združenem delu so vpisali 108.928.439 din, občani v krajevni skupnostih 4.056.815 din ter OZD iz sredstev skladov 15.416.700 din. Kljub zelo ugodnim ocenam in v celoti lepim rezultatom pa velja omeniti, da ni vsak zaposleni vpisal vsaj polovico svojega mesečnega dohodka. V povprečju je namreč vpis 1992,44 din, kar je po podatkih za prvo leto 1976. leta, 45 odstotkov povprečnega mesečnega dohodka na zaposlenega.

Tudi v krajevnih skupnostih smo lahko zadovoljni z višino vpisanih sredstev ne pa v celoti s številom vpisnikov.

Do konca preteklega leta so vpisniki vplačali, v skladu s

predvideno dinamiko, 20 odstotkov vpisanega posojila.

Naše občane Centra in drugih občin pa prav gotovo najbolj zanima kako bodo porabljena zbrana presežena sredstva. Izvršni svet je že v oktobru lanskega leta podprl stališče našega občinskega političnega aktiva, da se ta sredstva združijo s sredstvi, ki predstavljajo prekoračitev zadanih obveznosti, zbranih v drugih občinah na enem ali več objekti, z izgradnjo katerih bi se v najkrajšem času zmanjšal predvsem tranzitni promet tovornih vozil skozi naše mesto. Dokončen kvantificiran predlog objektov, ki bi se gradili iz viška zbranega posojila, bo pripravil mestni izvršni svet, ob upoštevanju stališč občin.

Predlog programa bo predložen v obravnavo republiški skupnosti za ceste še v tem mesecu. A. B.

Rušenje

»Staro se unika novemu«, bi lahko rekli ob pogledu na zgornjo sliko. V krajevni skupnosti Tabor na Trubarjevi ulici delavci te dni podirajo nekatere stare stavbe. Hiše, zgrajene še v prejšnjem stoletju, se morajo umakniti pred sodobnimi objekti. Ze spomladi bodo tu pričeli graditi novo stanovanjsko stolpnico.

Foto: ANDREJ SELAN

OK SZDL pripravlja problemsko konferenco

Za čistejše okolje

Stanje na področju varstva okolja, sprejete planske naloge in določila zakona o varstvu zraka, odloka o varstvu zraka in zakona za omejevanje hrupa narekujejo, da je potrebno začeti in začetne ukrepe čim prej uresničevati; izvršni svet občine Ljubljana Center naj ugotovi večje onesnaževalce okolja, ki bi se glede na izpeljano toplovodno omrežje lahko že letos priključili nanj, odgovorni nosilci pa so, prav tako še letos, dolžni izdelati sanacijske programe za varstvo zraka in okolja.

Poleg varstva pred onesnaževanjem zraka bo treba v Centru letos izpeljati akcije za zboljšanje čistote vseh javnih površin in odpraviti neurejena odlagališča smeti in odpadkov na celotnem območju občine. Organizacije združenega dela, posebno tiste, ki izvajajo dejavnost na področju varstva okolja, komunalna interesna skupnost in skupnost za varstvo zraka, so dolžne v okviru svojih pristojnosti ukreniti vse potrebno za dosledno uresničevanje sprejetega zakona in odloka za varstvo okolja.

To je le nekaj misli iz smernic delovnega gradiva, ki so ga pripravili za minulo sejo iniciativnega odbora za sklic problemske konference o programu za izvedbo akcije za čistej-

še Ljubljano. Za sejo pa so pripravili tudi podroben načrt nosilcev obsežne očiščevalne akcije z nalogami (SZDL — organizacija akcije v krajevnih skupnostih preko svojih krajevnih organizacij in hišnih svetov, sindikati v OZD, ZSMS, ki naj bi pritegnila vso šolsko mladino, izvršni svet, kot je bilo omenjeno že v uvodu, skupnost za varstvo okolja, Javna higiena ter TOZD Rast).

Program je precej obsežen, razpravljalci so ga tudi še v marsičem dopolnili, bistveno, kar pa velja pri njem (ponovno) poudariti pa je, da si moramo v uvodu zastavljeno akcijo razlagati kot trajno nalogo vseh prebivalcev našega mesta.

D. B.

IVANA ŽONTAR, gospodinja: »Ljubljana ni najbolj čista. Vsi radi živimo v čistem okolju, a vse premalo se držimo reda. Sprašujem se, zakaj je Trubarjeva cesta tako slabo očiščena. Vse preveč je smeti po tleh. Vsi bi morali veliko bolj paziti na čistočo. Potrebno bi bilo postaviti več košev za smeti.«

ANKETA O ČISTEJŠI LJUBLJANI

Hitri industrijski razvoj je zahteval tudi svoje žrtve. Tako lahko opazimo, da smo v preteklosti vse premalo pozornosti posvečali našemu okolju. Preveliko izkoriščanje naravnih dobrin in čezmerno kopičenje industrijskih odpadkov je pripeljalo do tega, da smo se začeli sami zastrupljati. V ozračje spuščamo vse preveč strupenih plinov, reke so onesnažene z industrijskimi odplakami in v okolici mest se kopičijo gore smeti. Tudi sama mesta niso tako čista, kot bi morala biti. Vsi skupaj moramo poskrbeti za čistejše in bolj zdravo okolje. Med našimi občani smo naredili malo anketo o tem, kaj mislijo o čistoči v našem mestu.

LEOPOLDA CIMPERMAN, učiteljica: »Kljub temu, da vsi hočemo delati in živeti v čistem in zdravem okolju, posvečamo temu premalo pozornosti. Otroke poučujemo, kako morajo paziti na čistejše okolje. A kaj, ko pa otroci radi posnemajo odrasle, vsi pa vemo, da mnogi starejši malomarno mečejo smeti mimo koša. Hitra industrializacija nas je postavila pred velik problem, kam z odpadki. Tudi tu velja rek: 'Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali.'«

JOCO STAMENKOVIČ, uslužbenec: »V Ljubljani živim že pet let. Res je, da so nekatera jugoslovanska mesta veliko bolj onesnažena kot Ljubljana, a to nas ne sme uspraviti. Še vseeno mislim, da bi s skupnimi močmi lahko očistili mesto, in tako pripomogli, da bi bilo lepše. Škoda, da imamo tako slab zrak. S skupnimi močmi bi tudi ta problem lahko rešili.«

SAŠO PUK, dijak: »Prispodoba 'bela Ljubljana' že dolgo ne velja. Vsekakor je premalo ko-